

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΑΛΕΞΗ: Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής
πολιτικής

Τσιάπα Μαρία

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: βιομηχανική πολιτική

Προσπάθειες εκβιομηχάνισης και αναβάθμισης της βιομηχανίας

- Βελτίωση του κλίματος των βιομηχανικών επενδύσεων
 - Φορολογική επιβάρυνση, απαλλαγές
 - Δασμολογική πολιτική
 - Χρηματοδοτικοί μηχανισμοί
 - Ύπαρξη υποδομών
 - Ύπαρξη (οργανωμένων) εδαφικών εκτάσεων

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: βιομηχανική πολιτική

- Επισήμανση βιομηχανικών ευκαιριών
 - Ανάδειξη ευκαιριών από πχ κέντρα βιομηχανικής ανάπτυξης μέσω διεξαγωγής μελετών σε βασικούς κλάδους της βιομηχανίας

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: βιομηχανική πολιτική

- Αξιολόγηση της δυνατότητας πραγματοποίησης των βιομηχανικών έργων
 - Τεχνική δυνατότητα πραγματοποίησης (επιλογή μηχανικού εξοπλισμού και διαδικασιών, προσπέλαση σε πρώτες ύλες, ηλεκτρική ενέργεια, μεταφορές, καύσιμα κλπ, απαιτούμενη εργασία, τόπος εγκατάστασης)
 - Εμπορική δυνατότητα πραγματοποίησης (εκτίμηση άμεσου βιομηχανικού κόστους, ετήσιο λειτουργικό κόστος, αναμενόμενα έσοδα)
 - Δυνατότητα πραγματοποίησης υπό το πρίσμα της εθνικής ωφέλειας (συσχέτιση με εθνικό όφελος και πιθανότητα επιδότησης, συσχέτιση και με κόστος παραγωγής έργου)

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: βιομηχανική πολιτική

- Προσέλκυση επενδύσεων
 - Τεχνικοοικονομική μελέτη με παρουσίαση ευκαιριών και προσέλκυση επιχειρηματιών και κεφαλαίου

- Παροχή βοήθειας προς τους επενδυτές
 - Ευνοϊκό επενδυτικό κλίμα με πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης
 - Έρευνα αγοράς, συλλογή στοιχείων κόστους, διερεύνηση εναλλακτικών τρόπων εγκατάστασης, παροχή νομικής βοήθειας κλπ

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: βιομηχανική πολιτική

- Χρηματοδότηση βιομηχανικών έργων
 - Σωστή προετοιμασία έργων
 - Εφικτή η εκπλήρωση από τεχνική, οικονομική και χρηματοδοτική άποψη
 - Υποστηρικτική δημόσια διοίκηση

- Διεξαγωγή εφαρμοσμένης βιομηχανικής έρευνας
 - Οργανωμένη συστηματική κρατική έρευνα και μελέτες

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: βιομηχανική πολιτική

- Βελτίωση της παραγωγικότητας στη βιομηχανία
 - Έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού
 - Επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση
 - Υιοθέτηση νέων καινοτόμων και τεχνολογικά προηγμένων μεθόδων

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: βιομηχανική πολιτική

- '40s-'60s: Ανάγκη βιομηχανικής πολιτικής (ιδιαίτερα προστασία νηπιακής βιομηχανίας) εκβιομηχάνιση, αποτυχία αγοράς σε αναπτυσσόμενες
- '70s-'90s: Μειωμένος ρόλος βιομηχανικής πολιτικής, μεγαλύτερη αποτυχία η κρατική πολιτική από της αγοράς, φιλελευθεροποίηση εμπορίου, ιδιωτικοποίηση, ΑΞΕ, Συναίνεση της Ουάσιγκτον
- '2000s: Αποτυχία και του κράτους και της αγοράς, βιομηχανική πολιτική βασισμένη στο 'πώς' και όχι στο 'γιατί', κεντρικός στόχος καινοτομία και τεχνολογική αναβάθμιση, ολιστική προσέγγιση (τρίτη και τέταρτη γενιά)

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: βιομηχανική πολιτική

Δύο είδη βιομηχανικών πολιτικών (Πιτέλης 2013):

1. Δύσης, ανταγωνισμός, ελεύθερο εμπόριο, συγκριτικά πλεονεκτήματα, πρακτικές ωστόσο ακολούθησαν παρεμβατικές πολιτικές, πολιτική ενθάρρυνσης μεγέθους (‘νυσταγμένους γίγαντες’), ’80 επιστροφή σε ιδιωτικοποιήσεις, απορρύθμιση αγορών κλπ
2. Άπω Ανατολής, Ιαπωνία: ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε κλάδους του μέλλοντος με κρατική παρέμβαση και ύπαρξη επαρκούς αριθμού ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, 4 ασιατικές τίγρεις: εξωστρέφεια, υποκατάσταση εισαγωγών και προώθηση εξαγωγών, μεταφορά τεχνολογίας.

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: βιομηχανική πολιτική

- Αναθέρμανση της βιομηχανικής πολιτικής τα τελευταία χρόνια
- Νέα ορμή δόθηκε από:
 - Πρόσφατη οικονομική κρίση, ώθηση ανάπτυξης
 - Κρίση, αστάθεια δομών, ισορροπία μεταξύ τομέων
 - Αισθήματα αντι-παγκοσμιοποίησης
 - Παρουσία κινέζικων επενδύσεων, ανταγωνισμό αναπτυσσόμενων χωρών
 - Αύξηση προστατευτισμού
 - Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση (ασφάλεια, άμυνα)

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: Εθνική εξωτερική εμπορική πολιτική

Εθνική εξωτερική εμπορική πολιτική

- Στρατηγική υποκατάστασης εισαγωγών
 - Υποκατάσταση εισαγόμενων καταναλωτικών αγαθών (1^ο στάδιο) και υποκατάσταση εισαγόμενων πολύπλοκων βιομηχανικών αγαθών (2^ο στάδιο)
- Στρατηγική προώθησης εξαγωγών
 - Ανάπτυξη ελεύθερου εμπορίου
 - Ανταγωνισμός
 - Κόστος υποκατάστασης εισαγωγών
 - Επιτυχία αγορών (ασιατικές τίγρεις)
- Όχι ευδιάκριτη η διαφορά των δύο στρατηγικών

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: Εθνική εξωτερική εμπορική πολιτική

Στρατηγική υποκατάστασης εισαγωγών

- Προστατευτική πολιτική για τη βελτίωση των όρων εξωτερικού εμπορίου
 - χαμηλή εισοδηματική ελαστικότητα της ζήτησης αγροτικών προϊόντων
 - δασμοί για αύξηση τιμών εξαγωγών (ωστόσο όχι πλεονεκτική μονοπωλιακή θέση)
- Προστατευτική πολιτική και αύξηση των επενδύσεων
 - Βελτίωση όρων εμπορίου $\Rightarrow$ αύξηση αποταμιεύσεων από αύξηση εισοδήματος $\Rightarrow$ αύξηση επενδύσεων
 - Περιορισμός εισαγόμενων $\Rightarrow$ αύξηση αποταμιεύσεων
- Προστατευτική πολιτική και νηπιακή βιομηχανία
 - Δασμοί $\Rightarrow$ απόκτηση συγκριτικού πλεονεκτήματος η νηπιακή βιομηχανία
- Όρια στην άσκηση προστατευτικής πολιτικής (δαπανηρή, προστατευτική)

Στρατηγικές βιομηχανικής και εμπορικής πολιτικής: Εθνική εξωτερική εμπορική πολιτική

Στρατηγική προώθησης εξαγωγών

- Προώθηση των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων
 - Αύξηση παραγωγικότητας
 - Διαφοροποίηση εξαγωγών
 - Μεγαλύτερη πρόσβαση στις αγορές ανεπτυγμένων χωρών
- Προώθηση εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων
 - Επιδοτήσεις, κίνητρα που συνδέονται με όγκο εξαγωγών κλπ
 - Υποστηρικτικοί μηχανισμοί
- Πολιτική συναλλάγματος